

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Athanasii fuga, ex eius Apologetico. Cap. VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

SOCRATIS HISTOR.

habet prædicatum, aut Speciem, aut differentiam, aut proprium, aut Accidens, aut quod ex his constat: at in sancta trinitate tractanda nihil horum sumendum est: imò verò quod verbis exprimi nequit, silentio venerari debemus. Hæc Euagrius: de quo post dicemus pluribus. Nos verò tametsi ista præter institutum nostrum dixisse videri possumus, tamen quoniam sunt ad historiæ argumentum accommodata, hoc loco non sine causa posuimus.

De Athanasii fuga, ex eius Apologetico.

CAP. VI.

Eodem tempore Athanasius orationem Apologeticam, quam in suæ ipsius fugæ defensionem iam pridem confecerat, coram illis, qui aderant perlegit. Ex qua nonnulla, quæ lectoribus nõ parum fructus vtilitatisq; allatura videantur, in præsentia repetere consiliũ est: totã aut orationem, quoniã est paulo prolixior, studiosis inuestigandã euoluendamq; relinquo. Ecce, inquit, perditos & audaces impiorum conatus. Tametsi ista scelera consciuere, nihil tamẽ eos pudet illarũ iniuriarũ, quas tam crudeliter, & nefariẽ contra nos iam antea moliti sunt, sed nobis de integro tanq; probrũ obiiciũt, quòd sumus de ipsorũ manibus sanguine & cæde respersis elapsi: imò verò grauius queruntur, quod nos non prorsus è medio sustulissent. Quinetiã quo nostrã lædant existimationem, timiditatem, velut ansam ad reprehendendum arripiunt: quod quidem dum admurmurant, ignorant penitus se crimen in se ipsos deriuare. Nam si fugere sit ponendum in vitio, multo magis homines persequi. Etenim qui fugã capit occultat se, vt mortẽ deuitet: qui aut persequitur alterũ, eũ neci dare cõtedit. Atq; vt fugiamus, sacra docet scriptura: at qui alterum querat interficere, legẽ violat, ipseq; multo magis author & causa est fugæ. Quòd si fugã cuiquã crimini dent, multo plus ipsi erubescere debet. Nã desistat illi, qui homines psequũtur, ab incidiis faciendis & illi, qui fugiũt statim à fugiẽdo desistet. Verũ suæ ipsorũ nequitie nullũ finẽ faciunt, sed omnẽ, vt dicitur, lapidem mouet, quo alijs afferant exitium: id adeo cũ exploratũ habeat, fugã eorũ, qui persecutionẽ sufferunt, ad graue psequentiũ reprehensionẽ redundare. Nemo enim hominẽ maluetũ

& mi-

& mitem fugit, sed agrestem potius, & moribus nequam,
 Nam quicumque animo ægro afflictoque fuit, aut grande
 æs alienum confluauerat, is à Saule aufugere, & ad Dau-
 dem confugere. Qua de re isti eos, qui ab illis se occul-
 tauerunt, trucidare nituntur, ne episcoporum perspicue
 conuincatur improbitas. Cæterùm in hac re permagno
 videntur errore cæcati. Nam quo magis fuga in aperto
 sit, eo tum cædes, quæ ab ipsis per insidias fit, tum exilium
 quo homines multant, euidentius omnibus constabit.
 Etenim si homines occidunt, mors, tanquam voce emis-
 sa, magis ad illorum crudelitatem significandam profo-
 nat: sin in exilium denuo eijciunt, vbique sceleris & ne-
 quitix quasi monumenta contra se ipsi statuunt. Quod
 si integra & sana mente fuissent, se his rebus implica-
 tos teneri, suisque ipsorum consilijs lapsos esse, facile
 videre potuissent. Verùm quoniã animi sanitatem & mo-
 destiam perdiderunt, ob eam causam ad alios persequen-
 dos incitantur: & dum necem alijs moliuntur inferre,
 suam ipsi impietatem non animaduertunt. Quod si eos,
 qui se ab illis, qui vitam eripere quærunt, abdidere, con-
 tumelose reprehendant, & qui persequentes fugerunt,
 insimulent, quid, quæso, sunt facturi, cum intellexerint
 Jacob à fratre suo Ezau fugisse, & Moysen ob metum
 Pharaonis, in Madian fecelsisse. Sed qui hoc modo ca-
 uillantur, quid habent, quod respondeant Dauidi. Saulem,
 qui satellites ex ædibus suis ad illũ interficiendũ miserat,
 fugienti, seq; in speluncam abdenti, & personam alienam
 vsque eo sument, quoad Abimelech sacerdotẽ callide præ-
 teriisset, insidiasq; sibi paratas vitasset? Quid est, quod isti,
 qui omnia adeo temere effuriũt, dicere possint, cũ magnũ il-
 lũ Ehã, qui dei nomẽ tã sanctẽ inuocabat, excitabatq; mor-
 tuum perspicuẽ videãt, tũ se propter odiũ Achaab occul-
 tasse, tũ propter minas Iezabel fugã fecisse. Nã id temporis,
 filij prophetarũ dũ cõquireretur se abscondisse, inq; spelun-
 cas Abdix subsidio latitasse scriptis proditũ est. An ista po-
 tius, vtpote vetera nõ legerũt? Quid? ea ne quæ in Euange-
 lio tradita sunt etiã illis penitẽ exciderũt? Etenim discipuli
 à Iudæis metuẽtes, clam e medio recessere. Quinetiã Paulus
 Damasci à præside illius regiois quesitus, de muro in sporta
 demis-

Exod. 23

1. Reg. 22

1. Reg. 21

3. Reg. 17

3. Reg. 19

Matt. 26

Act. 9

demis-

SOCRATIS HISTORIAE

demissus est, sicq; ex querētis manibus euasit. Idcirco, cum
 sacra scriptura de sanctis uiris ista commemoret, quam tan-
 dem simulationis latebram, qua suam temeritatem obtegāt,
 isti reperire poterunt? Nam si timiditatem illis obiiciunt,
 facinus in ipsorum caput velut infaniētium recidit. Sin eos
 contra voluntatem Dei istud fecisse calumniantur, seipso
 sacrarum literarum prorsus ignaros ostendunt. Nam in le-
 ge præceptum est, vt illis, qui ad mortem subeundam que-
 rerentur, ciuitates constituerentur perfugij: ad quas quidē
 aliquando confugientes, vitam in tuto collocarent. Porro
 autem ipse sermo patris, qui Moyſi olim locutus est, ex-
 tremis seculorum temporibus istud mandatum dedit: Cū
 persecuti fuerint vos in hac ciuitate, fugite in aliam. Et
 paulò post: Cū videritis, inquit, abominationem desola-
 tionis, quæ dicta est à Daniele propheta, stantem in loco
 sancto (qui legit, intelligat) tunc qui in Iudæa sunt, fugiāt
 ad montes: & qui in tecto, non descendat aliquid tollere de
 domo sua: & qui in agro, non reuertatur tollere vestimenta
 sua. Quæ cum viri sancti intelligerent, suam vitæ rationē
 ad ea, tanquam ad normam insituerunt. Nam quæ Domi-
 nus iam tum præcipiebat, eadem ipsa ante incarnationem
 suam in sanctis uiris locutus fuerat. Atque hæc est homini-
 bus quasi regula ad perfectionem ducens, vt quod Deus
 præceperit, illud ipsum faciamus. Qua de causa etiam ipse
 Dei sermo, propter nos homo factus, cum quaereretur, se
 nostro more occultare: & rursus, cum illum Pharisei per-
 sequerentur, fugere, insidiasq; sibi collocatas declinare nō
 dedignatus est. Nam sicut esuriendo, sitiendo, & id generis
 molestias perpetiando, sic ab aduersariis fugiando se homi-
 nem factum ostendere voluit. Ex ipsis præterea incunabu-
 lis, simul atque homo factus erat, ipse cum adhuc puer esset,
 per angelum mandauit Ioseph dicens: Surgens accipe pue-
 rum & matrē eius, & fuge in Aegyptum. Herodes enim est
 animam pueri quesiturus. Quinetiam Herode mortuo, vi-
 sum est illi propter Archelaum filium Herodis secedere in
 Nazareth. Ad hoc cum postea se Deum declararet, & Ari-
 dam manum sanasset, Pharisei egressi, consilium contra il-
 lum inierunt, vt vitam ei adimerent. Qua re cognita, Iesus
 se inde subduxit. Itemque cum Lazarum excitaret à mor-
 tuis: Ab

Num. 35.

Deut. 4.

Matt. 10.

Matt. 24.

Ioan. 8.

Matth. 2.

Matt. 12.

Ioan. 11.

tuis: Ab illa (inquit) die consilium cœperunt, ut illum occiderent. Iesus igitur deinceps non inter Iudæos propalā ac libere versatus est, sed inde in locum solitudini finitimū abscessit. Porro autem cum Seruator diceret, Antequam Abraham fieret, ego sum, Iudæi sumpserunt lapides, ut in illū conijcerent: Dominus autem abscondit se, & exiit de templo: & pertransiens per medium illorum abiit, sicque euasit. An non isti, cum hæc exempla videant, imo potius cogitatione complectantur (Nam videntes, sicut scriptum est non vidēt) præ angore quodammodo animis exardescant, quod contra quam dominus & fecerit, & docuerit, tum consilium capere, tum verba inconsideratè fundere non dubitarunt? Accedit eodem, quod Iesus cum de Ioannis Baptistæ martyrio, deque corpore eius à discipulis sepulto accepisset, inde conscenso nauigio in desertum locum seorsim decesserit. Ac dominus quidem certè cum ista fecit, tum ita docuit. Utinam igitur isti sic tandem erubescerent, aduersumque homines tantummodo vellent esse temerarij, & non longius infania progressi, ipsi etiam Seruatori timiditatem obiectarent, atque adeo in illum blasphemias intorquere toto animo conniterentur. Verùm eos tam ad omnem amentiam proiectos nemo tolerare poterit. Imo perspicue conuincuntur Euangeliorum ignaros esse & minimè intelligentes. Etenim causa eiusmodi decessionis & fugæ, quam in seruatore extitisse memorant Euangelistæ, non rationi solum consentanea, sed vera etiam fuit. Nos propterea eandem fuisse in omnibus sanctis viris existimare debemus. Nam quæ in Seruatore, humano modo & more accidisse literis proditum est, ea ad commune hominum genus referenda sunt: quippe nostram naturam ille accepit, & nostræ infirmitatis affectiones in se ipse declarauit: quæ admodum apud Ioannem est: Querebant eum apprehendere, & nemo misit in illum manus, quia nondum venerat hora eius. Quinetiam prius, quam ista venerat, dixit matri: Nondum venit hora mea. Illos etiam, qui fratres eius appellabantur, sic affatus est: Tempus meum nondum aduenit. Rursus, Cum tempus aderat, dixit discipulis: Dormite iam & requiescite: Ecce enim appropinquauit hora, & filius hominis tradetur in manus peccatorum.

Ioan. 8.

Matt. 13.

Matt. 13.

Cap. 7.

Ioan. 2.

Ioan. 7.

Mat. 26.

SOCRAT. HISTORIAE

catorum. Quocirca neq; ante, quàm tempus venerat, promisit se comprehendi, neque cum tempus aderat, se occultauit, sed semetipsum illis, qui ei insidias parauerant, exposuit. Eodem modo beati Martyres in persecutionum procellis, quæ variis temporibus ingruebant, sicut cum homines eos persequebantur fugam cœperunt, & in locis abditis opertisque delituerunt, sic cum erant reperti, certamen martyrij libenter obierunt. Hæc ab Athanasio in oratione Apologetica quam in fugæ suæ defensionem conscripsit, disputata sunt.

Eusebius post concilium episcoporum qui Alexandria conuenerant, & qui consubstantiale propugnauerant, Antiochiam reuersus, ac plebem dissidentem propter Paulini ordinationem comperiens, cum illam ad mutuam concordiam traducere nõ potuit, inde domum regressus est.

CAP. VII.

EVsebius verò Vercellarum episcopus, statim post concilium, Alexandria decedens Antiochiam contendit. Ac cum Paulinum à Luciferò episcopum designatum, populumq; in duas factiones partitum offèderet (nam Meletij fautores separatim conuentus fecère) vehemèter propterea animo conturbatus fuit, quod electioni Paulini ab omnibus minimè esset assensum. Nam intra suam ipsius cogitatione factù illud damnauit ille quidè, sed præreuerètia aduersus Luciferum rem tacitam habuit: & vt primum promiserat se episcoporum concilio cõuocato, illis rebus rectè prospecturù, inde recessit. Postea verò, quamquam admodum laborabat, vt partes dissentientes ad concordiam adduceret, tamè illud nullo modo poterat efficere. Nam Meletius ab exilio reuersus, vbi eos, qui cum illo cõsentiebāt, conuentus seorsum agere reperiebat, se illis ipse præfecit. Quin omnibus ferè ecclesijs, quæ ibi erant, Euzoius Arianae sectæ patronus, præfuit. Paulinus autem vnã solam obtinuit ecclesiarù paruarum, quæ erant intra vrbem: ex qua quidem ipsum Euzoius propter reuerentiã, quam versus illum habuit, non eiecerat. Meletius autem extra portas ciuitatis conuentus celebrauit. Id temporis ad hunc modum